7/6063

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.11.00.00/320-944
KONU : Yazılı Soru Önerge

08 MART 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 18.02.2002 tarih 13587 sayılı yazıları.

İlgi yazıları ekinde alınan Ankara Milletvekili M.Zeki ÇELİK'e ait 7/6063-13601 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bağ-Kur Genel Müdürlüğünce incelenmiştir.

Bilindiği gibi, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarında olduğu gibi Bağ-Kur'da prime dayalı bir sistem uygulanmakta ve Bağ-Kur, sosyal güvenlik hizmetlerini sigortalılardan topladığı primlerle sağlamaya çalışmaktadır.

Ancak, 31.01.2002 tarihi itibariyle 978.623 kişi, Kuruma tescil tarihinden itibaren hiç prim ödememekte, 2.813.829 kişi Kuruma borçlu bulunmakta, sadece 516.153 kişi ise Kuruma borçsuz durumda bulunmaktadır.

Buna karşılık Bağ-Kur, her ay düzenli olarak 1.185.841 kişiye aylık ödemekte, sigortalı ve haksahibi olmak üzere 31.01.2002 tarihi itibariyle toplam 8.623.313 kişinin sağlık giderlerini karşılamaya çalışmaktadır.

Bugüne kadar yapılan incelemelerden edinilen izlenim, acil sağlık ihtiyacı olmayan veya aylık bağlanması için öngörülen hizmet süresini doldurmayan Bağ-Kur sigortalılarının, Kurumla hiçbir şekilde irtibat kurmadığıdır.

Af, erteleme gibi düzenlemeler yanında süresinde ödenmeyen primlere uygulanan gecikme zammı oranlarının düşüklüğü de bu sonucun oluşumunda önemli bir rol oynamıştır.

Bilindiği üzere 04.10.2000 tarih ve 24190 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 619 sayılı K.H.K. ile 1479 sayılı Kanunun "Primlerin Ödenmesi" başlıklı 53 üncü ve 2926 sayılı Kanunun aynı başlıklı 36 ncı maddelerinde bir değişiklik yapılmamıştır. Anılan K.H.K. nin 34 üncü maddesi ile 1479 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesi değiştirilmiş ve "Kuruma kayıt ve tescili yapıldığı halde, kayıt ve tescil tarihinden itibaren üç yıl ve daha fazla süreyle hiç prim ödememiş olanların, sigortalılık işlemleri, sigortalılık hakları saklı kalmak kaydıyla durdurulur. Ancak, sigortalıların bu süreye ilişkin primleri, ödeme tarihinde bulundukları gelir basamağının prim tutarı üzerinden hesaplanarak tahsil edilir ve haklarında ödeme tarihinde yürürlükte bulunan hükümler uygulanır." hükmü getirilmiştir. Bu hüküm, 619 sayılı KHK'nin yayım tarihi olan 04.10.2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anılan KHK'nin dayanağı olan 4588 sayılı Yetki Yasası Anayasa Mahkemesinin 05.10.2000 tarih ve 2000/45 E., - 2000/27 K. sayılı Kararı ile iptal edildiğinden 619 sayılı "Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde

Kararname" Anayasa Mahkemesinin 26.10.2000 tarih ve 2000/61 E.-2000/34 K. sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Ancak aynı karar ile iptal hükmünün, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır. Söz konusu iptal kararı 08.11.2000 tarih ve 24224 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığından iptal kararı 08.08.2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ancak, yukarıda sözü edilen iptal kararı yürürlüğe girmeden önce 03.07.2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yayım tarihinde yürürlüğe giren 4692 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile 1479 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası; 2 nci maddesi ile de 2926 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek Kurumun, süresi içinde ödenmeyen prim ve alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulaması kabul edilmiştir. Ayrıca, aynı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin 3 üncü fıkrası ile "02.09.1971 tarihli, 1479 sayılı Kanuna göre 04.10.2000 tarihinden önce Kuruma kayıt ve tescil edildiği halde, kayıt ve tescil tarihinden itibaren beş yıl daha fazla süreye ilişkin prim borcu bulunanlar ile beş yıl ve daha fazla süreyle prim ödemeyenlerin bu sürelere ilişkin prim borçları, sigortalının bulunduğu gelir basamağının 31.07.2001 tarihinde geçerli olan prim tutarları üzerinden hesap ve tahsil edilir" hükmü getirilmiştir. Başka bir ifade ile 619 sayılı KHK hükümleri yürürlükte iken 4692 sayılı Kanunla yeni bir yasal düzenleme yapılmış ve yürürlüğe girmiştir. Kurumca yürürlükte olan yasa hükümlerine göre işlem yapılmış ve yapılmaktadır.

Açıklanan nedenlerden dolayı 619 sayılı KHK'nin hükümsüz kaldığı tarihten sonra müracaat edenler için anılan KHK hükümlerine göre hesaplama yapılarak borçların 18 aya yayılarak ödenmesi söz konusu olamaz. 18 ay Tecil ve Taksitlendirme 4692 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe dayanılarak yapılmıştır. Diğer bir ifadeyle yürürlükte olan yasa hükümlerine göre işlem yapıldığından, sigortalıların Kanun gereği yaptıkları bu ödemeler fazla ödeme olarak nitelendirilemeyeceğinden, iadesi de mümkün değildir.

Bilgilerinize arz ederim.

Yaşar OKUYAN
Bakan